

« բերդերն ու եկեղեցիներ, որ հիմա ա-
« ւերակ են, բոլոր անոնց շինածն է.
« մինչեւ Օլթիի և Կիսկիմի վրայ իշխա-
« նութիւն կը բանեցնէին: Ետքը մէկ նզո-
« ված հայ մը տաճկացաւ ու ֆէթի կոչ-
« վեցաւ, ասիկա կամսարենց դէմ նա-
« խանձ պահելով, զանոնց մեծերուն ու
« փաշային խամզեց, ինքն ալ կտրտելու
« շուն մ'էր, անոնց ունեցած արտիք,
« պարտէզներ և զեղերը քաշեց ձեռքե-
« րէն առաւ, ու շատ քրիստոնեաց ալ
« բռնի տաճկացուց: Կամսարենը ալ աս
« բանին չդիմանալով, փաշայէն հրաման
« առին ու մնացած քրիստոնէից հետ ի
« միասին եւան անէց ու Հինձք զացին.
« հոն չիթթլիկ առին, երկրագործութիւն
« կ'ընէին: Կամսարենց Հինձք ալ համ-
« բայ էին: Ահակ քեահան շատ բանի-
« բուն մարդ մ'էր, նալճիութիւն ալ կ'ը-
« նէր, անոր համար տաճկներ նալճի
« Ահակ քեահա ալ կ'ըսէին: Ասոր տղան
« Աստոտուր կամ Աստումատուր, կ'ըսէր
« Հայրս, ես լաւ զիտեմ ու շատ բարե-
« կամս էր. անանկ լեզուանի ու ճարտար
« և քաջ մարդ մ'էր՝ որ Տաճկի պէկեր իրմէ
« կը քաշվէին. Աստուած ալ տուա՛ շատ
« յառաջ եկաւ. ասոնց հացը՝ մէյտանն
« էր, ասոնց զուռներ ալբատաց ու միւ-
« սափիրի համար միշտ բաց էր: Ետք
» Հայեր ասոր թշնամի եղեր էին, Փոսնկ
« է ըսկով, բանտ զնելով ճէրիմէ տալ
« տուին: Անկէ ետք տունով քաղաք գնաց,
« ինքն ալ յերսւապէմ ու խտ զնաց՝ մահ-
« տէսի եղաւ, ես ալ զինքն ճերմակ մօրուք
« տէսայ կ'ըսէր»: Ահա տիրացու Անաս-
տասին պատմութիւնը, որ միւս պատմու-
թեանց շատ համաձայն է, որ ալ կաս-
կածելու տեղ մը չլողուր: Ի վերայ այսոր
ամենայնի մենց այս այսպէս ցցընելէն
ետքը, դառնանց ուրիշ հին ճերերու պատ-
մութեանց հետեւելով, մեր պատմութեան
կարգը շարունակենը մինչեւ մեր օրը:

Հ. Բ. Ա.

Կ Կ Ո Ւ

(Ալիշտնի ձեռագիր թիւրէն)

Ողջ ւեր անսասին հիւրիկ գեղանի
Ակընկալու զարնայնոյ,
ի զեղ զանազան փայլեն զէմբե երկնի,
Լըան մայրէթ զողոյն օրոյ,
Այն ինչ մասուշաց փթթեալ ի մարմանդ
Լըամ զգայն անուազ,
Միթէ կարագի տ կամ ասադ անը պարկանդ
Լինի զարնան ցեղ զուշակ:
Ըսդ քեզ ողջուամբ, հիւր զրարթուրէր,
Եւ ես ծագկանց զեղանակ,
Մինչ ի հովանոց հնչեն մոնց այիր
Թուշունց զոզարիկ եղանակ:
Խոսորեալ արդայն համրակ ընդ անսառ
Կապեալ նարօտ երթնուակ,
Ցախորդ ժայնիդ լուր՝ կասեալ կամ ոսառա
Փորձէ ոսինչ քեզ նըմանակ:
Խոկ յորման տկան երկնիք ի ծագկանս՝
Ակեալ զողոյնդ ի խոսին,
Աշակից Տարւոյ՝ նորանոր զարունա
Հորոց զաշաց աւեանս:
Թալնակ սիրունակ, ըսդն թու միշտ զալար,
Քեզ միշտ պայծառա են երկնոն,
Ցերզը թու չկան նրազը ալիրարար,
Եւ ոչ զըմնոն ի թու տիս:
Ուշ, ու ասար փետուր, և մոն քո նըման
Ընճամբ անուն թեակից,
Ցերկիբ համօրէն յայցելու շրջան
Լինել զարնան ուղեկից:

Լուսն

Գ Ե Յ Ա Ն Ս Ս Ի Կ

Հոսի՞ս, հոսի՞ս այզպէս իբոսդ, ո՞վ Գետակ,
Փըրքնուր՝ գըրքնուր մերթ վըզըրի կուրքըր լոյժ,
Միթը երազն կը մններգեն խորըիդ ատկ:
Դու աւ ունիս երազ կամ յուզը ծոցն ալուց:

Ըսէ ինձի, ինչ կը բերես լեռներին,
Տըրաննչ, ծիծամոց, սէ՛ր կարօսի և կամ վի շա,
Ահ, սէ՛ այդ ալիքներդ էնչ կը բերեն,
Եւր կը զուան սարերէն վար լալզ միշա:

Գիտեմ, գիտեմ անձուկն ունիս մարտերուն...
Կը բորշմէ թու ճակատդ ալ երերուն,
Եւ կը նըսոսծ ափերուդ մատ կ'ըերազիմ

Ուր կը ըսնէ ջուրիդ մեզ երգը և իմ,
Այն պահուն կը մուշ մը կ'ըւլաս զու նըսամ,
Քու ալիքդ ինձ կ'ըսէ. - « Է՞ս ալ կը մեսնիմ... »:

ԱՀԱՐՈՒ